

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 22, 2013

Nummer 22, 2013

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

- [Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2013:7974](#) 15-10-2013
- [Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2013:6577](#) 05-09-2013
- [Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2013:6565](#) 05-09-2013
- [Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2013:5750](#) 01-08-2013
- [Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDA:2013:3992](#) 30-07-2013
- [Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2013:3408](#) 18-06-2013

Rechtbank

- [Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2013:6185](#) 10-10-2013
- [Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2013:7413](#) 18-09-2013
- [Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2013:4113](#) 02-09-2013
- [Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2013:5815](#) 11-06-2013

Uitspraken zonder ECLI

- [Europees Hof voor de Rechten van de Mens](#) 27-08-2013

De Ram/Frankrijk

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

Annotatie

- [Commentaar bij Gerechtshof Amsterdam 22 januari 2013, ECLI:NL:GHAMS:2013:453](#)

R.E. Bakker

Annotatie

- [Commentaar bij Gerechtshof 's-Hertogenbosch 12 september 2013,](#)

[ECLI:NL:GHSHE:2013:4257](#)

W.M. Schrama

Annotatie

[Commentaar bij Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 27 juni 2013.](#)

[ECLI:NL:GHARL:2013:4572](#)

W.M. Schrama

RECHTSPRAAK

Is voorgestelde maar niet benoemde bewindvoerder een belanghebbende?

Rechthebbende heeft verzocht een bewind in te stellen over alle goederen die hem (zullen) toebehoren en heeft verzocht om de Landelijke Associatie van Gerechtsdeurwaarders (verder: LAVG) als bewindvoerder te benoemen. Bij beschikking van 13 juni 2013 heeft de Rechtbank Noord-Nederland, locatie Groningen, Kompas Zuidlaren tot bewindvoerder benoemd over de goederen die (zullen) toebehoren aan rechthebbende. LAVG is in beroep gekomen van deze beschikking en heeft verzocht hem alsnog tot bewindvoerder te benoemen. Het hof overweegt als volgt. Op grond van artikel 806 lid 1 sub a Rv kan van een beschikking hoger beroep worden ingesteld door (de verzoeker en) degenen aan wie een afschrift van de beschikking is verstrekt of verzonden, binnen drie maanden na de dag van de uitspraak. Het gaat daarbij om een procespartij als bedoeld in artikel 805 Rv, te weten de verzoeker, de verschenen belanghebbenden en de niet verschenen belanghebbenden aan wie een afschrift van het verzoekschrift is verzonden. Op grond van artikel 806 lid 1 sub b Rv kunnen andere belanghebbenden binnen drie maanden na de betekening van de beschikking hoger beroep instellen, dan wel binnen drie maanden nadat de beschikking hun op andere wijze bekend is geworden. Indien in eerste aanleg op de voorgeschreven wijze aan de belanghebbenden een afschrift is verzonden van het verzoekschrift, rust op de griffier ingevolge het bepaalde in artikel 805 Rv ook de plicht om hun ook een afschrift van de beschikking te zenden. De vraag die in hoger beroep voorligt is of LAVG op grond van artikel 806 lid 1 sub b Rv hoger beroep kan instellen tegen de bestreden beschikking. Daarbij is het van belang of LAVG een belanghebbende in de zin van artikel 798 Rv is. Onder 'belanghebbende' wordt in zaken betreffende het personen- en familierecht verstaan degene op wiens rechten of verplichtingen de zaak rechtstreeks betrekking heeft (artikel 798 lid 1 Rv). Het hof is van oordeel dat LAVG niet is aan te merken als een instantie op wiens rechten en verplichtingen de zaak rechtstreeks betrekking heeft, aangezien het benoemen van een ander dan LAVG als bewindvoerder – tegen de uitdrukkelijke voorkeur van de rechthebbende in – geen directe invloed heeft op de rechten en verplichtingen van LAVG. De rechtbank heeft LAVG geen afschrift van het verzoekschrift verzonden. Ook de rechtbank heeft LAVG volgens het hof, kennelijk, terecht niet als belanghebbende aangemerkt. Het feit dat de rechtbank kennelijk wel een afschrift van

de beschikking, om welke reden dan ook, naar LAVG heeft verzonden, maakt deze conclusie niet anders. Dit kan volgens het hof, gezien het voorgaande, niet worden beschouwd als een toezending als bedoeld in artikel 805 of 806 Rv. Het hof verklaart LAVG niet-ontvankelijk in zijn hoger beroep.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 15-10-2013

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2013:7974

Zaaknummer: 200.129.921

Wetsartikelen: 798 Rv

RECHTSPRAAK

Mag uit het namens de echtgenoot ondertekenen van het Dexia Aanbod worden afgeleid dat afstand is gedaan van het (eigen) recht om de vernietiging van een leaseovereenkomst in te roepen?

In geschil is de vernietiging van een tweetal met Dexia gesloten leaseovereenkomsten, omdat voor het aangaan van de overeenkomsten de van de echtgenote vereiste toestemming ontbrak. De vrouw heeft de eerste leaseovereenkomst met Dexia ondertekend waarop haar echtgenoot als lessee staat vermeld. De echtgenoot heeft de tweede leaseovereenkomst met Dexia ondertekend waarop hij als lessee staat vermeld. Op 24 maart 2003 heeft de vrouw het zogenoemde 'Aanmeldingsformulier Dexia Aanbod' (hierna: het aanmeldingsformulier) ondertekend, waarop de naam van haar echtgenoot als deelnemer is vermeld. Een dag later heeft de vrouw de nietigheid van beide overeenkomsten ingeroepen. Het hof overweegt als volgt. Uitgangspunt is dat op grond van artikel 1:88 lid 1 sub d BW voor het aangaan van de leaseovereenkomsten, die moeten worden aangemerkt als overeenkomsten van huurkoop, de schriftelijke toestemming van de echtgenoot van de afnemer was vereist. Artikel 1:89 lid 1 BW biedt de niet-handelende echtgenoot de mogelijkheid de leaseovereenkomsten te vernietigen als geen toestemming voor het sluiten van de leaseovereenkomsten is verleend. Dexia heeft er in eerste aanleg terecht op gewezen dat de vrouw de eerste leaseovereenkomst heeft ondertekend en dat daaruit volgt dat zij voor het aangaan daarvan de op grond van artikel 1:88 BW vereiste toestemming heeft verleend. Vanwege deze gegeven toestemming heeft de vrouw geen mogelijkheid de eerste leaseovereenkomst te vernietigen op grond van artikel 1:89 lid 1 BW. Daarvan uitgaande kan in het midden blijven of tussen de vrouw en Dexia door ondertekening van het aanmeldingsformulier met betrekking tot deze overeenkomst een vaststellingsovereenkomst tot stand is gekomen. Ten aanzien van de tweede leaseovereenkomst overweegt het hof het volgende. Op het aanmeldingsformulier staat de echtgenoot als deelnemer vermeld. De vrouw heeft haar handtekening geplaatst in het vakje dat bestemd is voor de handtekening van de deelnemer. Het vakje dat bestemd is voor de handtekening van de echtgenoot of partner van de deelnemer is leeg gelaten. Uit het voorgaande vloeit voort dat ervan moet worden uitgegaan dat de vrouw namens haar echtgenoot de eerste leaseovereenkomst heeft ondertekend. Op gelijke wijze moet worden aangenomen dat de vrouw het Dexia Aanbod namens haar man heeft geaccepteerd (zij het

met voorbehoud van alle rechten). Uit het enkele feit dat de vrouw namens haar man het aanmeldingsformulier heeft ondertekend kan niet worden afgeleid dat zij ook voor zichzelf afstand heeft gedaan van het recht de vernietiging van enige leaseovereenkomst in te roepen, dan wel daartoe bij Dexia het gerechtvaardigde vertrouwen heeft opgewekt. In het licht hiervan kan volgens het hof verder in het midden blijven of Dexia en de echtgenoot uitvoering hebben gegeven aan het Dexia Aanbod. Ook kan de betekenis van de toevoeging 'onder protest en onder voorbehoud van alle rechten' op het aanmeldingsformulier verder onbesproken blijven. De wettelijke rente wijst het hof toe vanaf 8 april 2003, te weten veertien dagen na dagtekening van de vernietigingsbrief. Volgens het hof heeft Dexia er terecht op gewezen dat bij onverschuldigde betaling de ontvanger alleen zonder ingebrekestelling in verzuim is indien hij het ontvangene te kwader trouw heeft aangenomen. Daartoe heeft de vrouw onvoldoende gesteld. Dat brengt mee dat Dexia niet eerder in verzuim kan zijn geraakt dan na het verstrijken van een redelijke termijn na de vernietigingsverklaring. Het verweer van Dexia tegen de verzochte uitvoerbaarverklaring bij voorraad passeert het hof als onvoldoende gemotiveerd. Op grond van het voorgaande verklaart het hof voor recht dat de vrouw de tweede leaseovereenkomst rechtsgeldig heeft vernietigd en veroordeelt Dexia aan de vrouw al hetgeen te voldoen dat aan Dexia onder deze leaseovereenkomst is betaald, vermeerderd met de wettelijke rente vanaf 8 april 2003 tot aan de dag van algehele betaling. De proceskosten compenseert het hof in die zin dat iedere partij de eigen kosten dient te voldoen.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 18-06-2013

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2013:3408

Zaaknummer: 200.048.519/01

Wetsartikelen: 1:88 BW

RECHTSPRAAK

Verevening pensioenrechten bij koude uitsluiting; fout van pensioenuitvoerder

De man was van 1985 tot en met 1996 onder huwelijkse voorwaarden (koude uitsluiting) gehuwd. In 2011 verneemt de man van het pensioenfonds dat zijn ex-partner toch een mededeling van scheiding heeft ingediend bij de pensioenuitvoerder. Conform de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding (hierna: Wvps) heeft de pensioenuitvoerder de pensioenaanspraken van de man verevend en het verevende deel rechtstreeks uitgekeerd aan de ex-partner van de man. Volgens het pensioenfonds hadden partijen de verevening van pensioenaanspraken namelijk niet expliciet uitgesloten bij huwelijkse voorwaarden. De man vecht het besluit van het pensioenfonds aan bij de Geschillencommissie maar vangt bot. Daarom vordert de man bij de kantonrechter het afwijzende besluit van de Geschillencommissie te vernietigen en de in gang gezette pensioenverevening met terugwerkende kracht te beëindigen.

De kantonrechter stelt voorop dat de Wvps van toepassing is op alle scheidingen vanaf 1 mei 1995. Uitgangspunt van de Wvps is dat beide echtgenoten bij echtscheiding recht hebben op pensioenverevening. Dit is slechts anders indien echtgenoten bij huwelijkse voorwaarden, of bij een schriftelijk gesloten overeenkomst, ten aanzien van de verevening van pensioenrechten uitdrukkelijk en expliciet anders hebben bepaald (artikel 11 Wvps en HR 24 oktober 1997, NJ 1999, 395). Van een dergelijke uitsluiting is eveneens sprake indien de echtgenoten in hun huwelijkse voorwaarden, met het oog op een eventuele scheiding, hebben bepaald dat pensioenrechten niet worden verrekend (HR 19 november 2010, ECLI:NL:PHR:2010:BN7893). Niet gebleken is dat de man en zijn ex-partner de verevening van pensioenaanspraken uitdrukkelijk wensten uit te sluiten. In de huwelijkse voorwaarden is slechts opgenomen dat de verrekening van de pensioenpremies wordt verschoven naar het tijdstip van huwelijksontbinding. Dat is onvoldoende expliciet. De kantonrechter oordeelt daarom dat de tijdens het huwelijk opgebouwde pensioenaanspraken verevend dienen te worden conform de Wvps.

Om aanspraak te maken op een rechtstreekse uitbetaling van het verevende pensioendeel, dient de vereveningsgerechtigde ex-echtgenoot binnen twee jaar na het tijdstip van de

echtscheiding een mededeling van die scheiding te doen aan de pensioenuitvoerder (artikel 2 lid 2 Wvps). Vereist is dat één van beide echtgenoten het daarvoor bestemde formulier ondertekent. De ex-echtgenoot heeft aan voormelde voorwaarden voldaan en heeft, naar het oordeel van de kantonrechter, derhalve recht op rechtstreekse uitbetaling van het verevende pensioendeel. Het enkele feit dat de ex-partner van de man op de mededeling van scheiding een foutieve pensioenuitvoerder had vermeld, maakt dat niet anders. De mededeling van scheiding heeft de juiste pensioenuitvoerder immers binnen de wettelijke termijn bereikt en die heeft de mededeling ook in behandeling genomen.

De kantonrechter constateert evenwel dat het pensioenfonds 'het bewijs van aanspraken in verband met scheiding' niet tijdig aan de man heeft verstrekt (artikel 2 lid 5 Wvps). Hoewel het handelen van het pensioenfonds geen schoonheidsprijs verdient, betekent dat nog niet dat de rechtstreekse uitkering aan de ex-echtgenoot ten onrechte heeft plaatsgevonden. Het verstrekken van een afschrift van het bewijsstuk is immers geen constitutief vereiste voor het tot stand komen van een recht op uitbetaling jegens het pensioenfonds, aldus de kantonrechter. Gezien het vorenstaande wijst de kantonrechter de vordering van de man af.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 10-10-2013

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2013:6185

Zaaknummer: 584144 - CV EXPL 13-4690

Wetsartikelen: 11 Wvps, 2 lid 2 Wvps en 2 lid 5 Wvps

RECHTSPRAAK

Het op grond van artikel 1:253a lid 1 BW gebaseerde verzoek tot vaststelling contactregeling ten behoeve van grootouder en minderjarigen leidt tot niet-ontvankelijkheid

De man en de vrouw waren met elkaar gehuwd en hebben samen twee minderjarige kinderen op de wereld gebracht. Na de echtscheiding van partijen verzoekt de man de rechtbank om op grond van artikel 1:253a lid 1 BW een contactregeling vast te stellen ten behoeve van de minderjarigen en hun grootmoeder van vaderszijde.

Artikel 1:253a lid 1 BW ziet op de beslechting van geschillen omtrent de gezamenlijke gezagsuitoefening. De rechtbank onderzoekt daarom in hoeverre het verzoek van de man de gezamenlijke gezagsuitoefening van de ouders raakt. Het ouderlijk gezag van de ouder omvat de plicht en het recht om zijn minderjarige kinderen te verzorgen en op te voeden. Onder de verzorging en opvoeding wordt verstaan het bevorderen van het geestelijk en lichamelijk welzijn, alsook de bevordering van de veiligheid en de ontwikkeling van de persoonlijkheid van de minderjarigen. Het ouderlijk gezag omvat mede de verplichting van de ouder om de ontwikkeling van de banden tussen de minderjarigen en de andere ouder te versterken (artikel 1:247, leden 1 tot en met 3 BW). Gezien het vorenstaande is de rechtbank van oordeel dat het verzoek van de man de zojuist aangehaalde rechten en plichten van de ouders op geen enkele wijze raakt.

Bovendien is artikel 1:377a BW in het leven heeft geroepen voor verzoeken als het onderhavige. Op grond van laatstgenoemde bepaling kan de grootmoeder zelf een verzoek tot vaststelling van een omgangsregeling indienen. Daar komt bij dat door gebruikmaking van de betrekkelijk laagdrempelige rechtsingang van artikel 1:253a BW, de aanmerkelijk zwaardere toetsingsmaatstaf van artikel 1:377a BW zou worden omzeild. Dat kan volgens de rechtbank niet de bedoeling van de wetgever zijn geweest. De rechtbank verklaart de man daarom niet-ontvankelijk in zijn verzoek.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 18-09-2013

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2013:7413

Zaaknummer: C/12/87549 / FA RK 13-321

Wetsartikelen: 1:253a lid 1 BW

RECHTSPRAAK

Vermoeden dat minderjarige naar Syrië zal reizen om deel te nemen aan jihadstrijd leidt niet tot gesloten plaatsing. Gesloten plaatsing is geen strafrechtelijk instrument

De Raad voor de Kinderbescherming (hierna: de Raad) verneemt van de politie en de AIVD, dat de minderjarige op korte termijn met zijn halfbroer naar Syrië zal reizen, om daar deel te nemen aan de jihadstrijd. De moeder zou de minderjarige in zijn plannen steunen. De Raad verzoekt daarom primair de moeder te schorsen in de uitoefening van het ouderlijk gezag, met benoeming van BJZ als tijdelijke voogd van de minderjarige. Subsidiair verzoekt de Raad de minderjarige voorlopig onder toezicht te stellen voor de duur van drie maanden. Daarnaast acht de Raad een voorlopige gesloten plaatsing van de minderjarige voor de duur van vier weken noodzakelijk, in afwachting van de beslissing op het verzoek om de minderjarige gesloten te plaatsen voor de duur van de voorlopige ondertoezichtstelling.

Hoewel de door de Raad gestelde feiten en omstandigheden naar het oordeel van de kinderrechter ernstig zijn, wordt de verzochte schorsing van de moeder in het ouderlijk gezag afgewezen. Voor de minderjarige kan namelijk ook door middel van een minder verstrekkende maatregel een voldoende veilige situatie worden gecreëerd. Bovendien heeft de Raad nog geen specifiek onderzoek verricht naar de thuissituatie van de minderjarige en het opvoedkundig functioneren van de moeder. In de door de Raad geschetste feiten en omstandigheden ziet de kinderrechter wel voldoende aanleiding om de minderjarige voorlopig, voor de duur van drie maanden, onder toezicht te stellen. Hoewel de minderjarige de vermoedens van de Raad gemotiveerd ontkent, acht de kinderrechter de informatie uit de ambtsberichten van de AIVD dermate concreet, dat het risico te groot is dat de minderjarige toch naar Syrië zal vertrekken om deel te nemen aan de jihadstrijd. Daar komt bij dat de minderjarige bij het ophalen van zijn nieuwe paspoort, onjuiste informatie heeft gegeven over de reden waarom hij zijn oude paspoort niet kon inleveren. Op grond van het vorenstaande verleent de kinderrechter daarom tevens een voorlopige machtiging tot uithuisplaatsing in gesloten jeugdzorg, voor de duur van vier weken.

De door de kinderrechter verleende spoedmachtigingen worden na het horen van de

belanghebbenden bekrachtigd. De verzochte machtiging uithuisplaatsing in gesloten jeugdzorg voor de gehele duur van de ondertoezichtstelling, wijst de kinderrechter evenwel af. Volgens de kinderrechter bestaan er aanwijzingen dat de halfbroer van de minderjarige naar Syrië probeerde te reizen, mogelijk om daar deel te nemen aan de jihadstrijd. Tegen de halfbroer van de minderjarige loopt daarom ook een strafrechtelijk onderzoek. De aanwijzingen dat de minderjarige eveneens een dergelijk voornemen zou hebben, zijn volgens de kinderrechter beduidend minder sterk. Mocht de minderjarige desondanks tot uitvoering van deze voornemens overgaan, dan dient justitie daartegen op te treden in een strafrechtelijk kader. De kinderrechter benadrukt dat de maatregel van de gesloten plaatsing niet is bedoeld als een strafrechtelijk instrument. Deze maatregel kan slechts worden toegepast indien bij de jeugdige sprake is van ernstige opgroei- of opvoedingsproblemen die zijn ontwikkeling naar volwassenheid ernstig belemmeren en die maken dat de opnemings- en het verblijf noodzakelijk zijn om te voorkomen dat de jeugdige zich aan de zorg die hij nodig heeft zal onttrekken, of daaraan door anderen zal worden onttrokken (artikel 29b lid 3 Wvz). Dat de minderjarige kampt met dergelijke ernstige opgroei- of opvoedingsproblemen, is volgens de kinderrechter onvoldoende gebleken. Daarom dient het resterende verzoek van BvZ te worden afgewezen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 02-09-2013

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2013:4113

Zaaknummer: CO5249114

Wetsartikelen: 29b lid 3 WvZ

RECHTSPRAAK

Bank wentelt interne problemen af op curatrice. Noodzakelijkerwijs verzochte ontslag curatrice afgewezen

Vanwege een geestelijke stoornis is de curandus anderhalf jaar geleden onder curatele gesteld. De curatrice verzoekt thans om haar ontslag, omdat de curandus op verschillende manieren heeft gefraudeerd. De curandus heeft namelijk verschillende rechtshandelingen verricht en liet de daarbij behorende rekeningen afschrijven van de beheerrekening bij Rabobank. Rabobank heeft de afschrijving van deze bedragen niet kunnen blokkeren en was derhalve gehouden de hierdoor ontstane kosten te vergoeden. Volgens Rabobank is de integriteit van de bank hierdoor op het spel komen te staan. De bank verplicht de curatrice daarom om de beheerrekening van de curandus op te zeggen. Doet zij dit niet, dan zegt Rabobank het contract met curatrice en met alle onder haar vallende cliënten op.

De kantonrechter overweegt als volgt. Het feit dat Rabobank niet in staat is de automatische incasso's en acceptgirokaarten gelijktijdig te blokkeren en daardoor – vanwege het handelen van curandus – schade ondervindt, is een intern probleem van Rabobank. Dat de bank dit probleem oplost door de curatrice te verplichten de bankrekening van de curandus op te heffen, acht de kantonrechter zeer vreemd. De basisregeling van de Nederlandse vereniging van banken schrijft immers voor dat iedere meerderjarige met een vaste woon- of verblijfplaats in Nederland, die beschikt over een geldig identiteitsbewijs, recht heeft op een basisbankrekening. Rabobank is een van de deelnemende banken.

Curatele beoogt primair de bescherming en vertegenwoordiging van meerderjarigen, die vanwege een geestelijke stoornis, gewoonte van drankmisbruik of verkwisting, niet in staat zijn, of bemoeilijkt worden, zelfstandig hun belangen behoorlijk waar te nemen. Evident is dat de curandus lijdt aan een geestelijke stoornis en dat de hulp van curatrice noodzakelijk is. Het enkele dreigement van Rabobank kan naar het oordeel van de kantonrechter geen grond zijn voor de opheffing van de curatele, of voor ontslag van de curatrice. De kantonrechter wijst het verzoek van de curatrice daarom af.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 11-06-2013

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2013:5815

Zaaknummer: 881729 BM VERZ 13-429

RECHTSPRAAK

De enkele omstandigheid dat de man is toegelaten tot de wettelijke schuldsanering is onvoldoende om daaruit af te leiden dat de man geen draagkracht heeft of in redelijkheid niet een inkomen kan verwerven

Bij de echtscheidingsbeschikking is onder meer bepaald dat de man met ingang van de datum van inschrijving € 250,-- per kind per maand dient te voldoen aan de vrouw als bijdrage in de kosten van verzorging en opvoeding van de twee minderjarige kinderen van partijen. In de bestreden beschikking d.d. 2 januari 2013 heeft de rechtbank de eerdere beschikking gewijzigd en de bijdrage van de man met ingang van 6 oktober 2011 (datum toelating schuldsanering) op nihil gesteld. De vrouw is in hoger beroep gekomen van deze beschikking. In hoger beroep is de behoefte van de kinderen aan de eerder vastgestelde bijdrage niet in geschil. Tevens is niet in geschil dat zich een relevante wijziging van omstandigheden heeft voorgedaan. De man stelt dat zijn draagkracht ontoereikend is om enige bijdrage te voldoen, hetgeen de vrouw betwist. De man voert onder meer aan dat hij, ondanks zijn inspanningen om meer of ander werk te vinden, niet meer inkomsten heeft dan € 608,65 per maand, waarvan hij € 50,-- aan de bewindvoerder moet afdragen. Volgens het hof heeft de man zijn stelling dat zijn draagkracht onvoldoende is, tegenover de gemotiveerde betwisting van de vrouw onvoldoende onderbouwd. Naar het oordeel van het hof had het op de weg van de man gelegen om zijn stelling dat hij vanaf 6 oktober 2011, de datum waarop hij tot de schuldsanering is toegelaten, niet over voldoende draagkracht beschikt omdat hij niet meer kan verdienen dan zijn huidige salaris, met nadere stukken te onderbouwen. Zo heeft de man nagelaten om onder meer jaaropgaven, aangiften en aanslagen inkomstenbelasting en stukken van officiële instanties te overleggen, waardoor zijn stellingen niet te controleren zijn en bovendien vragen oproepen. De enkele omstandigheid dat de man is toegelaten tot de wettelijke schuldsanering is onvoldoende om daaruit af te leiden dat de man geen draagkracht heeft of in redelijkheid niet een inkomen kan verwerven zodat hij in staat is een bijdrage te leveren in de kosten van verzorging en opvoeding van zijn kinderen. Daarbij acht het hof het van belang dat in de ten behoeve van de man opgestelde verklaring schuldsanering van 24 augustus 2010 staat vermeld dat er volgens de man geen sprake zou zijn van een vonnis met betrekking tot kinderalimentatie. Het komt het hof onaannemelijk voor dat de man niet weet hoe deze aperte onjuistheid in deze verklaring is terechtgekomen. Het hof oordeelt dat de man in staat

is de eerder vastgestelde bijdrage van € 250,-- per maand per kind te betalen en gaat over tot vernietiging van de bestreden beschikking.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 05-09-2013

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2013:6565

Zaaknummer: 200.124.280

RECHTSPRAAK

Vordering tot schorsing uitvoerbaarverklaring bij voorraad dwangbevel LBIO inzake ouderbijdrage afgewezen

Het LBIO heeft op 31 mei 2012 een dwangbevel uitgevaardigd aan de vrouw tot invordering van de ouderbijdrage op grond van de Wet op de Jeugdzorg. De vrouw is tegen dit dwangbevel in verzet gekomen bij de rechtbank en heeft gevorderd het dwangbevel buiten effect te stellen, met veroordeling van het LBIO in de kosten van het geding. De rechtbank heeft bij vonnis van 21 november 2012 het verzet ongegrond verklaard en de vrouw veroordeeld in de proceskosten. De vrouw is van dit vonnis in hoger beroep gekomen. In het incident tot schorsing van de uitvoerbaarverklaring bij voorraad stelt de vrouw dat het LBIO artikel 76 lid 6 van de Wet op de Jeugdzorg schendt door executoriaal beslag te leggen, aangezien dit artikel bepaalt dat het verzet de tenuitvoerlegging van het dwangbevel schorst, voor zover deze door het verzet wordt bestreden. Het hof verwerpt dit betoog en overweegt dat op grond van dit artikel het verzet schorsende werking heeft. Dit betekent niet dat ook een hoger beroep tegen een vonnis waarin het verzet ongegrond is verklaard, schorsende werking heeft. De vrouw beroept zich tevens op artikel 351 Rv, welk artikel bepaalt dat, indien hoger beroep is ingesteld tegen een vonnis dat uitvoerbaar bij voorraad is verklaard, het hof alsnog de tenuitvoerlegging van het vonnis kan schorsen. Het hof overweegt dat het uitgangspunt is, dat een partij die een uitvoerbaar verklaard vonnis heeft verkregen in beginsel bevoegd is te executeren, ook al is hoger beroep ingesteld. Bij de vraag of in afwijking van dit uitgangspunt de tenuitvoerlegging dient te worden geschorst, worden de volgende maatstaven aangelegd, waarbij het hof verwijst naar HR 30 mei 2008, ECLI:NL:HR:2008:BC5012: i) Eiser moet belang hebben bij de door hem verlangde schorsing van de tenuitvoerlegging. Bij de in het licht van de omstandigheden van het geval te verrichten afweging van de belangen van partijen moet worden nagegaan of het belang van degene die schorsing vordert bij het behoud van de bestaande toestand tot op het rechtsmiddel is beslist, zwaarder weegt dan het belang van de andere partij om de door hem verkregen veroordeling direct ten uitvoer te leggen en: ii) Bij de belangenafweging dient de kans van slagen van het aangewende rechtsmiddel in de regel buiten beschouwing te blijven. Voorts geldt dat in beginsel moet worden uitgegaan van de beslissing van de vorige rechter en de daaraan ten grondslag liggende vaststellingen en oordelen omtrent de uitvoerbaarverklaring bij voorraad, tenzij het vonnis klaarblijkelijk berust op een juridische of

feitelijke misslag, dan wel indien na de bestreden beslissing feiten of omstandigheden zijn voorgevallen of aan het licht zijn gekomen die kunnen rechtvaardigen dat van die eerdere beslissing wordt afgeweken. Het hof overweegt dat de grond voor verzet op grond van artikel 76 lid 2 Wjz in deze zaak uiterst beperkt is. Het verzet kan niet zijn gegrond op hetgeen de vrouw aanvoert in het incident, te weten haar stellingen dat de mededeling als bedoeld in artikel 75 Wjz niet is ontvangen en dat de bijdrage ten onrechte dan wel op een te hoog bedrag is vastgesteld. Hetgeen de vrouw in het incident aanvoert kan dan ook geen grond vormen om over te gaan tot schorsing van de uitvoerbaarverklaring bij voorraad. Van een misslag is niet gebleken. Er zijn voorts na het bestreden vonnis geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die kunnen rechtvaardigen dat van de eerdere beslissing kan worden afgeweken. Het hof overweegt met betrekking tot de stelling dat de vrouw in een financiële noodtoestand zou zijn gekomen nu het LBIO geen rekening houdt met de beslagvrije voet, dat de beslagprocedure in de wet met voldoende waarborgen is omgeven en de vrouw derhalve andere wegen ter beschikking staan om aan een eventuele hogere inhouding dan bij wet is toegestaan een einde te maken. Het hof ziet geen aanleiding om de werking van de uitvoerbaarverklaring bij voorraad te schorsen en wijst de vordering van de vrouw dan ook af.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 30-07-2013

ECLI: ECLI:NL:GHDA:2013:3992

Zaaknummer: 200.118.537/01

RECHTSPRAAK

De Ram/Frankrijk

Overgangsrecht naamrecht discrimineert niet

Klagers zijn de ouders van twee kinderen geboren in 1986 en 1989. Bij de geboorte van hun eerste dochter kiezen zij de naam De Ram als familienaam voor hun kinderen, zijnde de familienaam van de vader, destijds de enige mogelijkheid. In 2002 trad een nieuwe wet in werking op grond waarvan de keuzes wat betreft de familienaam van kinderen aanzienlijk werden verruimd. Klagers wilden de familienaam van hun kinderen wijzigen conform de nieuwe wetgeving, op grond waarvan de ouders voor het eerst de familienaam van de moeder of de vader mogen kiezen of een samenstelling daarvan in de door hun gewenste volgorde. De ouders willen graag de familienaam wijzigen in De Ram-Berou, een samenstelling van vaders naam gevolgd door moeders naam. Deze samenstelling gebruiken de kinderen in feite al in hun dagelijkse leven. De ambtenaar van de burgerlijke stand stelt echter dat de nieuwe mogelijkheden niet openstaan voor klagers. Hij wordt door drie rechterlijke instanties bijgetreden. De nieuwe wet geldt ten aanzien van kinderen geboren na 1 januari 2005. Klagers kinderen zijn immers geboren vóór de inwerkingtreding van de wet. Er is een overgangsregeling maar ook volgens deze regeling vindt de nieuwe wet geen toepassing op kinderen die eerder dan 1 september 1990 zijn geboren. Klagers stellen dat artikel 8 juncto 14 hierdoor is geschonden. Hun kinderen zijn immers ongelijk behandeld in vergelijking met kinderen die na 1 september 1990 zijn geboren. Het EHRM verklaart het EHRM-manifest ongegrond. Het zijn geen vergelijkbare situaties, aldus het EHRM. Bovendien is er een rechtvaardiging van het onderscheid. De overgangsregeling geeft blijk van een afweging van enerzijds het belang bij rechtszekerheid wat de burgerlijke status betreft en anderzijds het belang van het kind bij een eventuele naamswijziging op grond van de verruimde wettelijke mogelijkheden. De datum vastgelegd in de overgangsregeling valt samen met de leeftijd – dertien jaar – waarop de toestemming van het kind zelf noodzakelijk is voor een wijziging van de familienaam. Bovendien hebben klagers de mogelijkheid gehad om de discriminatiekwestie bij drie instanties te laten toetsen. Tot slot hebben de twee meisjes reeds langere tijd de naam De Ram-Berou in hun school in België gebruikt, zonder dat er sprake is van noemenswaardige problemen.

Instantie: Europees Hof voor de Rechten van de Mens

Datum uitspraak: 27-08-2013

Zaaknummer: 38275/10

ANNOTATIE

**Commentaar bij Gerechtshof Amsterdam 22 januari 2013,
ECLI:NL:GHAMS:2013:453**

R.E. Bakker

Op grond van artikel 362 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) is de in de derde titel van het Rv opgenomen regeling voor de verzoekschriftprocedure in eerste aanleg in hoger beroep van overeenkomstige toepassing. Het artikel sluit echter uit dat in hoger beroep een zelfstandig verzoek kan worden gedaan.

De hier besproken uitspraak ziet op onenigheid tussen twee broers, X en Y, over de benoeming van een bewindvoerder en mentor ten behoeve van hun moeder. Uit de uitspraak is af te leiden dat X in eerste aanleg om instelling van bewindvoerder- en mentorschap heeft verzocht en dat Y bezwaren had tegen de personen die X op het oog had om deze functies te vervullen. Y heeft bij subsidiair verzoek om benoeming van andere personen verzocht, welk verzoek de kantonrechter vervolgens heeft ingewilligd. Uit de uitspraak blijkt verder dat X zich in eerste aanleg bij dit subsidiaire verzoek van Y heeft neergelegd.

In hoger beroep tracht X alsnog benoeming van een andere bewindvoerder en mentor te bewerkstelligen. Y stelt zich op het standpunt dat het hof X in zijn hoger beroep niet-ontvankelijk dient te verklaren, onder meer omdat X zijn doel slechts via een klachtprocedure bij de kantonrechter kan bereiken. De bewindvoerder en de mentor betogen daarnaast dat toelating van X in hoger beroep tot gevolg zou hebben dat hun ten onrechte een instantie zou worden ontnomen.

Met voorbijgaan aan deze argumenten overweegt het hof op aan artikel 362 Rv ontleende gronden dat X niet-ontvankelijk is in zijn hoger beroep. Het hof stelt hiertoe voorop dat de instelling van het bewind en het mentorschap als zodanig niet langer in geding is. Het geschil spitst zich toe op de personen die deze functies moeten vervullen. Uit het feit dat X zich in eerste aanleg bij het subsidiaire verzoek van Y heeft neergelegd, leidt het hof af dat X zijn verzoek in eerste aanleg niet heeft gehandhaafd. Nu in eerste aanleg geen sprake was van een zelfstandig verzoek van X, kan dit volgens het hof op grond van het bepaalde in artikel 362 Rv

niet voor het eerst in hoger beroep worden gedaan.

Hoewel ik de uitkomst van de uitspraak onderschrijf, vind ik de wijze waarop het hof tot deze beslissing is gekomen minder overtuigend. Mijns inziens is de beslissing van het hof een uiting van de algemene, niet tot het burgerlijk procesrecht beperkte, regel dat een procespartij zich in hoger beroep niet kan beroepen op een grond die hij in eerste aanleg bewust heeft prijsgegeven. De beslissing dat X de toegang tot het hoger beroep dient te worden ontzegd omdat hij in eerste aanleg geen zelfstandig verzoek heeft gedaan doet enigszins gewrongen aan. X was in eerste aanleg de verzoeker. Op grond van artikel 282 lid 4 Rv is het indienen van een zelfstandig verzoek voorbehouden aan de verweerder, in dit geval dus Y. Het zelfstandig verzoek is een afzonderlijk geregelde rechtsfiguur, waaraan in het vierde lid van artikel 282 Rv eigen voorwaarden worden gesteld, die niet voor het inleidende verzoekschrift gelden. Wellicht heeft het hof beoogd te overwegen dat de reden voor de niet-ontvankelijkheid van X in zijn hoger beroep moet worden gevonden in de omstandigheid dat hij in reactie op het subsidiaire verzoek geen vervolgvraag heeft gedaan, maar dat lijkt me onwaarschijnlijk en zou bovendien tot een nog gewrongener resultaat leiden. Gelet op de zojuist genoemde algemene regel komt het mij voor dat reeds het enkele feit dat X zijn inleidend verzoek bewust heeft prijsgegeven door akkoord te gaan met de door Y voorgestelde personen voor de vervulling van het bewindvoerder- en mentorschap aan de ontvankelijkheid van X in hoger beroep in de weg staat.

ANNOTATIE

Commentaar bij Gerechtshof 's-Hertogenbosch 12 september 2013, ECLI:NL:GHSHE:2013:4257

W.M. Schrama

De zaak waar het Hof Den Bosch zich over moest buigen, heeft een atypisch karakter. Opmerking verdient vooraf dat de vrouw alleen partneralimentatie voor de toekomst verzocht. Er wordt dus, met andere woorden, geen nakoming gevorderd van de overeenkomst die eerder tussen partijen gesloten was na hun feitelijke relatieverbreking. Dat houdt in dat voor de beoordeling van de zaak geen betekenis toekomt aan die overeenkomst. Het is, gelet daarop, wel wat merkwaardig dat de vrouw het bedrag van € 750 waar zij om verzoekt, wel op die overeenkomst baseert.

Wat oordeelt het hof? Met de rechtbank neemt het hof aan dat de lotsverbondenheid tussen de man en de vrouw in casu geen grond meer kan zijn voor partneralimentatie. Het verzoek van de vrouw tot vaststelling van partneralimentatie wordt dus afgewezen en wel definitief, in die zin dat ook een toekomstig verzoek van de vrouw geen kans maakt. Men kan zich hierin vinden qua uitkomst, maar een paar prikkelende kwesties blijven onderbelicht.

De Hoge Raad heeft bepaald dat de levensgemeenschap zoals die door het huwelijk ontstaat, de grondslag voor alimentatie is. In verschillende procedures is getracht om hier onderuit te komen door aan te voeren dat tijdens het huwelijk geen levensgemeenschap is geschapen die een dergelijke alimentatieplicht met zich meebrengt (HR 14 november 1997, NJ 1998/112; HR 9 februari 2001, NJ 2001, 216 en HR 1 februari 2002, NJ 2002, 17). De Hoge Raad is echter duidelijk: er is geen ruimte voor een toetsing van de inhoud van de levensgemeenschap. Dus ook als er sprake is van een schijnhuwelijk of als een huwelijk zo is ingericht dat partijen niet samenwonen en hun financiën gescheiden houden, dan nog is er geen grond om op voorhand een verzoek tot partneralimentatie af te wijzen. Dat is in casu niet anders. Mijns inziens volgt hieruit dat het hof zich op een onjuiste grondslag heeft gebaseerd bij de beslissing tot afwijzing van het alimentatieverzoek.

Hoe had het anders gekund?

In de eerste plaats rijst de vraag naar de voorwaarden voor partneralimentatie: behoefte en draagkracht. De vrouw had in appel geklaagd over het oordeel van de rechtbank dat zij niet behoeftig was, maar men kan zich vinden in het oordeel van de rechtbank dat van behoeftigheid bij de vrouw geen sprake was. De concrete omstandigheden zijn hierbij van belang en het feit dat het de vrouw tien jaar lang gelukt is om zonder bijdrage van de man haar boontjes alleraardigst te doppen, geeft aan dat niet voldaan is aan deze voorwaarde. Het hof komt aan een oordeel hierover niet toe. Het resultaat zou een nihilstelling zijn en geen definitieve beëindiging van de alimentatie.

Interessant is de vraag of een beroep op artikel 1:160 BW zinvol was. Zou de vrouw ten tijde van de echtscheiding nog steeds samenwonen met de andere man met wie ze reeds tien jaar een relatie had, dan zou dat namelijk grond kunnen zijn om het verzoek voor eens en altijd af te wijzen. Wel ligt hier een potentieel vervelende bewijskwestie op de loer, hetgeen een reden kan zijn om niet primair voor deze route te kiezen. Gelet op de peildatum is het daarnaast zo dat, mocht de relatie tussen de vrouw en de andere man vóór de echtscheiding verbroken zijn, een beroep op artikel 1:160 BW geen effect zou sorteren.

In een geheel andere richting gaat een beroep op de derogerende werking van de redelijkheid en billijkheid. De eerste vraag is of daar ruimte voor is. Gesteld kan immers worden dat de wetgever alimentatie van een eigen 'redelijkheidsregime' heeft voorzien, dat geen plaats laat voor een beroep op de algemene redelijkheidsbepalingen. Mijns inziens is te verdedigen dat die ruimte er in casu wel is, nu het niet gaat om de duur of de verlenging van partneralimentatie, waarvoor dit aparte regime geldt, maar om de grondslag van alimentatie. Zou dit correct zijn, dan zou het verzoek van de vrouw naar mijn idee afgewezen kunnen worden, omdat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is om van de man betaling van partneralimentatie te vergen, terwijl partijen reeds tien jaar gescheiden leefden, de vrouw geen nakoming heeft gevraagd van de alimentatieovereenkomst en zij kennelijk niet behoeftig is. Mij dunkt dat het dan in de verhouding tussen de man en de vrouw, gelet op de specifieke feiten van dit geval, naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid, onaanvaardbaar is om na tien jaar zelfredzaamheid bij de formele scheiding een verzoek tot alimentatie in te dienen, terwijl eerder ingrijpen mogelijk was geweest, maar nagelaten is. Of dit beroep op de redelijkheid en billijkheid ook door de rechterlijke macht geaccepteerd wordt, lijkt in dit soort uitzonderlijke zaken de moeite van het proberen waard. Het resultaat is immers een definitieve beëindiging van de partneralimentatie.

RECHTSPRAAK

Pools vonnis waarbij vaderschap is ontkend wordt van rechtswege erkend, waardoor de erkenning rechtsgeldig is geschied

Binnen het huwelijk tussen de moeder en ex-echtgenoot is de minderjarige geboren. Dit huwelijk is op 8 oktober 2004 ontbonden. Op 9 september 2004 is de minderjarige door de biologische vader erkend en is een latere vermelding betreffende erkenning opgemaakt. Bij vonnis van 27 juni 2005 heeft het kantongerecht te Polen het verzoek van de ex-echtgenoot tot ontkenning van het door het huwelijk ontstane vaderschap toegewezen en vastgesteld dat de ex-echtgenoot niet de vader is van de minderjarige. Het Openbaar Ministerie heeft de rechtbank verzocht de doorhaling te gelasten van de latere erkenning omdat de moeder ten tijde van de erkenning gehuwd was met de ex-echtgenoot. Het Openbaar Ministerie heeft de rechtbank tevens verzocht dat de ex-echtgenoot als vader wordt vermeld op de geboorteakte en dat de geslachtsnaam van de minderjarige wordt gewijzigd in die van de ex-echtgenoot. De rechtbank heeft het verzoek van het Openbaar Ministerie toegewezen waarop de erkenner in hoger beroep is gekomen. Hij voert in hoger beroep aan dat de geregistreerde erkenning juist is, althans in overeenstemming met het feit dat hij de biologische vader is van het kind. Doorhaling van de erkenning leidt volgens hem tot een ongerechtvaardigde inmenging in het gezinsleven in de zin van artikel 8 EVRM. Het hof stelt voorop dat op grond van artikel 1:24 BW onvolkomenheden in de registers van de burgerlijke stand kunnen worden hersteld. Het hof overweegt dat het Poolse vonnis in Nederland kan worden erkend op grond van artikel 10:100 BW indien dit vonnis onherroepelijk is. Omdat hierover onduidelijkheid bestond heeft het hof zich tot het kantongerecht te Polen gewend voor nadere informatie hierover. Het Poolse kantongerecht heeft hierop bericht dat het Poolse vonnis op 19 juli 2005 onherroepelijk is geworden en dat de ontkenning van het vaderschap naar Pools recht onherroepelijk is en terugwerkende kracht heeft tot de geboorte van het kind. Het hof overweegt voorts dat, nu het Poolse vonnis, waarbij vastgesteld is dat de ex-echtgenoot niet de vader is, onherroepelijk is, het vonnis in Nederland van rechtswege wordt erkend. Niet gesteld of gebleken is dat van een van de andere voor erkenning geldende nietigheidsgronden van artikel 1:204 lid 1 BW sprake is. Het vermoeden van artikel 1:199 sub a BW is hiermee weerlegd, waarmee alleen met moederschap van de moeder ten tijde van de geboorte vaststond. De nietigheidsgrond van artikel 1:204 lid 1 aanhef en onder f BW is hierdoor niet meer aanwezig, waarop het hof

concludeert dat de erkenning van de minderjarige door de erkenner op 9 september 2004 rechtsgeldig is geschied. Het hof vernietigt de beschikking van de rechtbank en wijst het verzoek van het Openbaar Ministerie alsnog af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 05-09-2013

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2013:6577

Zaaknummer: 200.121.263

RECHTSPRAAK

Niet-wijzigingsbeding. Zware stelplicht in het kader van artikel 1:159 lid 3 BW

Partijen zijn in hun echtscheidingsconvenant een door de man aan de vrouw te betalen partneralimentatie overeengekomen van € 1.670,-- per maand en hebben daarbij een niet-wijzigingsbeding opgenomen. Het convenant maakt deel uit van de echtscheidingsbeschikking. De man heeft de rechtbank wijziging verzocht van de overeengekomen partneralimentatie. De rechtbank heeft dit verzoek afgewezen. Volgens de rechtbank heeft de man niet voldaan aan de zware stelplicht in het kader van artikel 1:159 lid 3 BW. De man is in hoger beroep gekomen van deze beslissing. Het hof oordeelt dat bij het onderzoek of zich een wijziging van omstandigheden heeft voorgedaan in de zin van artikel 1:159 lid 3 BW weliswaar van belang kan zijn of ten tijde van de uitspraak op het verzoek een wanverhouding bestaat tussen wat partijen bij het sluiten van de overeenkomst voor ogen stond en wat zich in werkelijkheid heeft voorgedaan, doch daarbij zal het erop aankomen of dit een gevolg is van een voor de toepassing van dit artikel voldoende ingrijpende wijziging ten opzichte van de omstandigheden die ten tijde van het sluiten van de overeenkomst bestonden, terwijl voorts in aanmerking zal moeten worden genomen wat partijen toen aan mogelijke toekomstige omstandigheden voor ogen hebben gehad. Het hof dient niet alleen onderzoek te doen naar de feitelijke financiële omstandigheden van het moment, maar ook naar alle andere relevante omstandigheden. Het hof verwijst hierbij naar HR september 2006, ECLI:NL:HR:2006:AW6217. Wijziging is slechts in uitzonderlijke omstandigheden toegelaten, derhalve dienen aan de stelplicht van de verzoeker alsook aan de motivering van de rechter zware eisen te worden gesteld. De man heeft aangevoerd dat zijn draagkracht wegens onvoorziene omstandigheden drastisch is verlaagd in verband met een faillissement van het bouwbedrijf waarvoor hij werkzaamheden verrichtte. Zijn inkomen bedroeg tijdens het uiteengaan van partijen € 102.041,-- bruto per jaar. Van de Holding heeft hij nu nog slechts een salaris van € 26.880,-- bruto, inclusief vakantiegeld. Sinds maart 2012 werkt hij thans nog twee dagen per week. De daling van het inkomen is volgens de man niet verwijtbaar en uitbreiding van het aantal uren is niet mogelijk. Het hof overweegt dat, nu deze omstandigheid door de man kennelijk niet was voorzien, vervolgens dient te worden beoordeeld of sprake is van een zo ingrijpende wijziging van omstandigheden, dat de man

naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet aan het in het convenant opgenomen beding van niet-wijziging kan worden gehouden. Het hof volgt de man niet in zijn stelling dat hem in het geheel de draagkracht ontbreekt om de in het convenant overeengekomen bijdrage te kunnen voldoen, gelet op de managementvergoeding die de Holding voor de werkzaamheden van de man op jaarbasis incasseert en het vermogen van de man, dat de man zelf in eerste aanleg heeft begroot op € 250.000,--. Hierbij komt dat het hof het inkomen van de man ad € 2.240,-- bruto per maand niet als een reële vergoeding ziet. De man heeft nog aangevoerd dat de Holding hem niet de volledige managementvergoeding kan uitkeren, omdat de Holding ook hoge kosten voor hem betaalt, zoals zijn pensioenverzekering, arbeidsongeschiktheidsverzekering en leaseauto. Het hof oordeelt dat nu in de Holding geen andere werkzaamheden worden verricht dan de werkzaamheden van de man, de verhouding zoek is tussen de managementvergoeding van € 66.000,-- en het salaris van € 2.240,--. Nu de man niets anders heeft aangevoerd, houdt het hof het ervoor dat de verdien capaciteit van de man voor de door hem verrichte werkzaamheden gedurende zestien uren per week kan worden gesteld op € 5.500,-- per maand. Gelet op dit salaris in combinatie met het vermogen van de man moet de man naar het oordeel van het hof kunnen voldoen aan zijn alimentatieverplichting zonder dat hij daardoor in de situatie komt te verkeren dat dit naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet langer van hem kan worden gevergd. Het hof bekrachtigt derhalve de beschikking waarvan beroep.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 01-08-2013

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2013:5750

Zaaknummer: 200.120.257

Wetsartikelen: 1:159 lid 3 BW

ANNOTATIE

Commentaar bij Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 27 juni 2013, ECLI:NL:GHARL:2013:4572

W.M. Schrama

Lotsverbondenheid speelt ook een rol in een partneralimentatiezaak van andere orde, die juist geen atypische zaak is, maar de vaker voorkomende vraag betreft naar verlenging van de partneralimentatie. Centraal staat de vraag of er onder de Wet limitering alimentatie ruimte is voor een uitzondering op de hoofdregel dat een alimentatietermijn van vijftien jaar geldt. De man diende een verzoek in tot beëindiging van zijn alimentatieplicht nadat hij bijna 19 jaar alimentatie betaald had aan zijn ex-vrouw. Volgens vaste jurisprudentie van de Hoge Raad dient de rechter bij dit type beslissingen alle omstandigheden van het geval mee te nemen in zijn oordeel en geldt een hoge motiveringseis voor de beëindiging van het recht op alimentatie. Beoordeeld moet worden of beëindiging van de partneralimentatie van zo ingrijpende aard is dat deze naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet van de alimentatiegerechtigde kan worden geleverd. Een beroep op de uitzondering faalt volgens vaste jurisprudentie zonder meer als de beëindiging van de uitkering geen of een relatief onbetekenende terugval in inkomen ten gevolge heeft. Dat de terugval in inkomen onbetekenend is, wordt in dit geval door het hof niet aangenomen.

Het hof somt de door de wet als relevant bestempelde factoren op en geeft in zijn beslissing aan welke concrete omstandigheden aan beide kanten zijn meegewogen en naar welke kant de weegschaal doorslaat. Aan de kant van de vrouw zijn dat het huwelijk dat op jonge leeftijd gesloten is en dat twintig jaar geduurd heeft en waaruit een kind geboren is, de traditionele rolverdeling, het feit dat de vrouw na de scheiding kort in loondienst heeft gewerkt tot zij een hernia kreeg en daarna aanspraak maakte op een uitkering via de sociale zekerheid en tot slot het feit dat zij vanaf 2014 AOW zal ontvangen. Voor de man neemt het hof in aanmerking dat hij een emotioneel en financieel belang heeft bij beëindiging van de alimentatieplicht van bijna twintig jaar (net zo lang als de huwelijksduur), dat zijn inkomen door zijn pensionering gedaald is en dat hij recent ernstig ziek is geworden. Bovendien, voegt het hof eraan toe, is de lotsverbondenheid van het huwelijk als basis waarop de onderhoudsverplichting is gebaseerd, afgenomen naarmate de echtscheiding verder in het verleden is komen te liggen. Aldus komt

het hof tot het oordeel dat weliswaar beëindiging van de uitkering tot levensonderhoud voor de vrouw van zo ingrijpende aard is dat deze naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet op korte termijn van haar kan worden geveegd, maar dat aan die alimentatieverplichting binnen afzienbare termijn een einde dient te komen.

Het hof sluit zich vervolgens zonder degelijke motivering aan bij de gefaseerde afbouwregeling van de rechtbank. Op grond van die afbouwregeling wordt de alimentatie in twee korte fases van ieder een jaar gereduceerd tot nul (van een kleine € 400 naar € 0 in drie stappen). Daarna resteren nog bijna twee jaar, tot de 65e verjaardag van de vrouw en in die periode gaat haar inkomen aanzienlijk achteruit. Gelet op de hoge motiveringseisen die de Hoge Raad stelt, ook aan beslissingen over een afbouwregeling, had hier meer van het hof verwacht mogen worden. De vrouw voerde aan dat de man voldoende draagkracht had, maar het hof noemt slechts dat de man door zijn pensionering minder inkomen heeft dan voorheen. Of de man de alimentatie zonder enig probleem kon dragen, een factor die volgens de Hoge Raad van belang kan zijn (HR 16 maart 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZO617), is evenwel niet door het hof beoordeeld. Men kan zich afvragen of de motivering op deze wijze voldoet aan de strenge eisen die de Hoge Raad stelt.

Verder is opmerkelijk dat het hof de afgenomen lotsverbondenheid laat meewegen in de beslissing tot beëindiging. Het is namelijk inherent aan het tijdsverloop dat de lotsverbondenheid afneemt en dit is an sich dan ook geen feit dat mee zou moeten wegen. Toch komt men de verminderde lotsverbondenheid ook in andere uitspraken tegen als ondersteunend argument in dit soort beslissingen (Hof Den Bosch, 14 september 2010, ECLI:NL:GHSHE:2010:BN7154; Hof Den Bosch 11 oktober 2011, ECLI:NL:GHSHE:2011:BT7406).